Civillieta Nr.C16044817
Lietvedības Nr.C 0448-17/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2017.gada 22.maijā

Jēkabpils rajona tiesa,
tiesnesis Ramiro Grandāns,

izskatīja rakstveida procesā civillietu AS „LATEKO LĪZINGS" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] AS „LATEKO LĪZINGS" (turpmāk – Prasītāja) 2017.gada 26.janvārī cēla tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ (turpmāk – Atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp Prasītāju un Atbildētāju 2014.gada 18.februārī noslēgts Patērētāju kreditēšanas līgums Nr.L529443 (turpmāk – Līgums). Saskaņā ar Līguma noteikumiem Prasītāja izsniedza Atbildētājam aizdevumu 295 *euro*, veicot Atbildētāja vietā maksājumu starpību starp preces pirkuma maksas un Atbildētāja izdarīto maksājumu par Atbildētāja iegādāto preci. Savukārt Atbildētājs apņēmies atmaksāt aizdevuma summu, maksāt procentus par aizdevuma izmantošanu pēc likmes 27% gadā no neatmaksātās aizdevuma summas saskaņā ar maksājuma grafiku un ikmēneša maksu par Atbildētāja saistību izpildes kontroli 8,20 *euro*, veicot maksājumus savlaicīgi ik mēnesi maksājumu grafikā noteiktajos datumos un apmērā. Aizdevuma atmaksas termiņš ticis noteikts 2017.gada 18.februāris.

Prasītāja norāda, ka 2014.gada 24.februāra maksājuma uzdevums par Prasītājas veikto samaksu preču pārdevējam SIA "MK TRADE" par Atbildētāja iegādājamo preci un Atbildētāja paraksts Līgumā par preču saņemšanu pierādot, ka Prasītāja savas no Līguma izrietošās saistības ir izpildījusi.

Savukārt Atbildētājs savas saistības pilnībā nav izpildījis. No Līguma noslēgšanas brīža Atbildētājs veicis maksājumus par summu 370,92 *euro*, kuri tika novirzīta aizdevuma pamatsummas samaksai 133,66 *euro* apmērā, procentu samaksai 115,10 *euro* apmērā, maksas par apkalpošanu samaksai 114,80 *euro* apmērā un nokavējuma procentu samaksai 7,36 *euro*. Pārējie maksājumi, kuri bija jāveic saskaņā ar sastādīto Maksājumu grafiku, netika veikti un Līgumam iestājās termiņi to izpildei.

Prasītāja norāda, ka saskaņā ar Līguma 13.punktu Puses vienojušās, ka par katru maksājuma kavējuma dienu Atbildētājam jāmaksā Prasītājai nokavējuma procenti 1% dienā no savlaicīgi nesamaksātās summas. Pēc Līguma aprēķinātie līgumiskie procenti tika samazināti līdz 50%.

Prasītāja norāda, ka saskaņā ar Civillikuma 1756. un 1765.pantu aprēķinājusi likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda par periodu no saistību izpildes iestāšanās brīža līdz prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka Prasītāja vairākkārt atgādinājusi Atbildētājam par parādu, savukārt Atbildētājs neesot reaģējis uz brīdinājumiem, neesot veicis parāda samaksu, kā arī neesot cēlis iebildumus pret parādu.

Prasītāja norāda, ka, ņemot vērā, ka Atbildētājs nav pildījis Līguma noteikumus un ilgstoši neveicis maksājumus, pamatojoties uz Līguma 13.punkta noteikumiem, Prasītāja 2016.gada 18.martā nosūtījusi Atbildētājam brīdinājumu un noteikusi, ka saistību nepildīšanas gadījumā Līgums tiks izbeigts pirms termiņa - 2016.gada 4.aprīlī.

Prasītāja norādījusi, ka mediācija strīda risināšanai pirms vēršanās tiesā nav tikusi izmantota un nevēlas to izmantot tiesvedības laikā.

Uz prasības pieteikuma sagatavošanas dienu Atbildētāja parāds ir 562,23 *euro*, ko veido: 1) neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 313,32 *euro*; 2) maksa par saistību izpildes kontroli 90,20 *euro*, 3) aizdevuma lietošanas procenti par laiku no 2015.gada 18.maija līdz 2016.gada 18.martam 69,47 *euro* (t.i., 27% gadā); 4) līgumiskie nokavējuma procenti par laiku no 2014.gada 18.jūlija līdz 2016.gada 3.aprīlim 74,20 *euro*; 5) likumiskie procenti par laiku no 2016.gada 4.aprīļa līdz 2017.gada 20.janvārim 15,04 *euro*.

Pamatojot prasību ar Civillikuma 1431., 1590., 1591., 1587., 1934., 1943., 1753., 1765., 1765., 1757., 1946.pantu, Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētāja iepriekš uzskaitīto parādu 562,23 *euro* un visus tiesāšanās izdevumus. Kā arī lūdz noteikt Prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no Atbildētāja likumiskos 6% gadā no galvenā parāda par laika periodu no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz sprieduma izpildei (*lietas 4.-7.lapa*).

[2] Atbildētājam saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 250.[21] panta pirmo daļu tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, nosakot termiņu aizpildītas paskaidrojuma veidlapas par prasību iesniegšanai tiesā.

Tiesas noteiktajā termiņā Atbildētājs nav iesniedzis paskaidrojumu par prasību. Atbildētāja dokumenti tika nosūtīti atpakaļ tiesai ar norādi, ka beidzies glabāšanas laiks (*lietas 28.lapa*).

Tā kā tiesas dokumenti atbildētājam tika nosūtīti atbilstoši CPL 56.[1] panta noteikumiem, secināms, ka tiesas dokumenti izsniegti likumā noteiktā kārtībā.

[3] CPL 250.[25] panta otrā daļa nosaka, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Lietu tiesa 2017.gada 22.maijā izskata rakstveida procesā, par ko pusēm 2017.gada 14.martā nosūtīts paziņojums (*lietas 1., 29.-30.lapa*).

MOTĪVU DAĻA

[4] Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma, bet apmierināma daļēji.

[5] Civillikuma 1401.pants noteic, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai –

kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 1934.pantu ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Lietā nav strīda par to, ka starp Prasītāju un Atbildētāju 2014.gada 18.februārī noslēgts Patērētāju kreditēšanas līgums Nr.L529443 (*lietas 12.-13.lapa*).

Saskaņā ar Līguma noteikumiem Prasītāja izsniedza Atbildētājam aizdevumu 446,98 *euro* apmērā preces – *LG 42LA640S LED* televizora un *LG AG-F420* 3D briļļu iegādei, savukārt Atbildētājs apņēmies atmaksāt aizdevumu līdz 2017.gada 18.februārim.

Līguma 5.punktā puses vienojās, ka Atbildētājs (aizņēmējs) par aizdevuma lietošanu maksā Prasītājam (aizdevējam) procentus par aizdevuma lietošanu pēc likmes 27% gadā no neatmaksātās aizdevuma summas un maksu par aizņēmēja saistības izpildes kontroli 1,50 % no preces pirkuma maksas.

Līguma 7.punkts noteic, ka aizņēmēja maksājumu kopējā summa, izmantojot aizdevēja pakalpojumus, sastāv no aizdevuma summas, maksas par aizdevuma piešķiršanu un Līguma 5.punktā minētajiem maksājumiem un sastāda 951,43 *euro*.

Parakstot Līgumu, Atbildētājs ar savu parakstu apliecinājis, ka ir iepazinies ar Līguma noteikumiem un savas saistības apzinās pilnīgi. Atbildētājs apņēmies savlaicīgi ik mēnesi veikt maksājumus maksājuma grafikā noteiktajos datumos un norādītajā apmērā.

Tiesa uzskata, ka puses 2014.gada 18.februārī parakstot Līgumu, ir vienojušās par visiem aizdevuma līgumu būtiskiem nosacījumiem un Līgums atbilstoši Civillikuma 1934. un 1935.pantam uzskatāms par tiesīgi noslēgtu.

Lietā nepastāv strīds par to, ka Prasītājs no savas puses saistības ir izpildījis, Atbildētāja vietā veicot samaksu par preci pārdevējam (*lietas 15.lapa*).

No izziņas par saistību apjomu pēc Līguma Nr.L529443 redzams, ka Atbildētājs ir samaksājis daļu pamatparāda – 133,66 *euro* (no pielīgtā pamatparāda 446,98 *euro*), daļu saistības izpildes kontroli – 114,80 *euro* (no pielīgtās apkalpošanas kontroles 205 *euro*) un daļu pielīgto procentu – 115,10 *euro* (no pielīgtiem procentiem 184,57 *euro*) (*lietas 14.lapa*). Tādējādi secināms, ka Atbildētājs savas saistības nav izpildījis pilnībā.

Tiesai nav pamata apšaubīt Prasītājas norādīto parāda summas apmēru, kā arī tiesai nav pamata apšaubīt parāda esamību, jo saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksas izdarīšanas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo. Tādējādi tiesa atzīst, ka Prasītāja ir pierādījusi savu tiesību pēc prasījuma un no Atbildētāja par labu Prasītājai piedzenams pamatparāds 313,32 *euro* un maksa par saistību izpildes kontroli 90,20 *euro*.

[6] Civillikuma 1589.pants nosaka, ka vienpusēja atkāpšanas no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Kā redzams no Līgumu 14.punkta, tad puses vienojās, ka gadījumā, ja viena no Līguma pusēm nepilda savas Līgumā noteiktās saistības ilgāk par 60 (sešdesmit) dienām, otrai pusei ir tiesības pirmstermiņa izbeigt Līgumu, 10 dienas iepriekš paziņojot par to otrai pusei [..].

Ar lietā iesniegto 2016.gada 18.marta paziņojumu Nr.964/2016 (*lietas 18., 19.lapa*) apstiprinās, ka Prasītāja izmantoja Līguma 14.punktā pielīgtās tiesības un ar 2016.gada 4.aprīli vienpusēji atkāpās no Līguma, jo Atbildētājs nebija pildījis Līguma saistības. Līdz ar to tiesa secina, ka Prasītāja vienpusēji atkāpās no Līguma, to izbeidzot.

[7] Prasītāja, atsaucoties uz Līguma 5.punktu, lūdz piedzīt pielīgtos, bet nesaņemtos aizdevuma lietošanas procentus 69,47 *euro* par periodu no 2015.gada 18.maija līdz 2016.gada 18.martam.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1764.pantu visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus, kuru apmēru var noteikt līdzēji, savstarpēji vienojoties.

Procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu (Civillikuma 1946.pants).

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Līguma 5.punktā puses vienojās, ka par aizdevuma lietošanu aizņēmējs maksā aizdevējam procentus par aizdevuma lietošanu pēc likmes 27% gadā no neatmaksātās aizdevuma summas.

Procentu parāda aprēķinā ņemta vērā Līgumā noteiktā procentu likme un tiesai nav pamata šo procentu aprēķinu apšaubīt.

Ņemot vērā minēto, ir apmierināms Prasītājas lūgums piedzīt no Atbildētāja aizdevuma lietošanas procentus 69,47 *euro* par periodu no 2015.gada 18.maija līdz 2016.gada 18.martam.

[8] Prasītāja, atsaucoties uz Līguma 13.punktu, lūdz piedzīt no Atbildētāja līgumiskos nokavējuma procentus 74,20 *euro* apmērā par laiku no 2014.gada 18.jūlija līdz 2016.gada 3.aprīlim.

Līguma 13.punktā puses vienojās, ka par katru maksājuma kavējuma dienu, kas norādīts Līguma 9.punktā, Atbildētājam jāmaksā Prasītājai nokavējuma procenti 1% apmērā no kavētās aizdevuma summas.

No lietas materiāliem redzams, ka Atbildētājs nav izmantojis savas tiesības iebilst pret nokavējuma procentu piedziņu, sniedzot rakstveida paskaidrojumus, kā arī nekādā citādā veidā nav darījis zināmu, ka uzskata savas tiesības par aizskartām. Tiesas ieskatā, šis apstāklis neatņem tiesai tiesības pašai, pamatojoties uz CPL 2.pantu un likuma „Par tiesu varu" 17.panta pirmo daļu, noskaidrot objektīvo patiesību lietā. Šajā sakarā arī tiesību doktrīnā pausts šāds viedoklis: „Jautājumā par patiesības noskaidrošanu tiesa nekādā ziņā nav vienaldzīga skatītāja, kas pastāvīgi uztver tikai to, ko puses ceļ tai priekšā, un pie tam tādā apgaismojumā, kādu apstākļiem piešķir viena vai otra puse. Gluži otrādi, lai gan pierādījumus iesniedz vai uz tiem atsaucas katra no pusēm, tiesai tomēr jāraugās uz tiem kritiski, jānoskaidro to objektīvā vērtība un jācenšas noskaidrot patiesos faktiskos apstākļus, kam galarezultātā jānoved pie patiesības" (*Bukovskis V. Civīlprocesa mācību grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 332.-333.lpp.*).

Civillikuma 1.pants noteic, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības. Minētajā tiesību normā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses. Savukārt Civillikuma 5.pants noteic, ka gadījumā, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

Civillikuma 1764.panta otrais teikums noteic, ka par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

Tiesas ieskatā, Līguma 13.punkts ir prettiesisks, jo, pirmkārt, paredz nenoteiktus nosacījumus un Atbildētāja saistības ārpus konkrēti norādītajām kredīta saistībām, ko Atbildētājs uzņēmies izvēloties aizdevuma līguma noteikumus. Otrkārt, tiesa, izvērtējot Līguma 13.punktā noteikto procentu būtību un piemērošanas algoritmu, secina, ka procenti tiek piemēroti par līguma saistību neizpildīšanu, līdz ar ko pilda līgumsoda funkciju, ko arī par tādiem jāuztver. Turklāt Prasītāja par periodu no 2014.gada 18.jūlija līdz 2016.gada 3.aprīlim lūdz piedzīt gan nokavējuma procentus, gan arī lietojuma procentus, proti, par kapitāla lietojumu divkāršu apmaksu. Līdz ar ko tiesa atzīst, ka attiecībā pret šo Līguma punktu ir piemērojami Patērētāju tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – PTAL) 6.panta vienpadsmitās daļas nosacījumi.

Tā kā Atbildētājs ir palaidis garām saistības izpildīšanas noliktos termiņus, tad šajā gadījumā ir iestājies parādnieka nokavējums Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. Pamatojoties uz Civillikuma 1759.panta 1.punktu un 1765.pantu, un ievērojot prasībā norādīto termiņu, Prasītājai par pamatparāda atmaksas nokavējumu par laika posmu no 2016.gada 18.marta līdz 3.aprīlim ir tiesības saņemt likumiskos procentus, proti, seši procenti (6%) no simta gadā no neatmaksātā kredīta summas (kapitāla). Tādējādi likumiskie procenti par minēto laika posmu ir 0,82 *euro* (proti: 313,32 *euro* [pamatparāds] × 6% ÷ 365 [gada dienas] x 16 [kavējuma dienas]).

[9] Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētāja likumiskos procentus 15,04 *euro* par periodu no 2016.gada 4.aprīļa līdz 2017.gada 20.janvārim.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Minētā panta otrajā daļā noteikts, ka likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, - seši procenti no simta gadā.

Tiesai nav pamata apšaubīt Prasītājas veikto likumisko procentu parāda aprēķinu, jo Atbildētājs nav savlaicīgi atmaksājis parādu, līdz ar to pielaidis nokavējumu, procentu aprēķins nav apstrīdēts, kā arī procentu apmērs nesasniedz pamatparāda summu. Līdz ar to no Atbildētāja par labu Prasītājai piedzenami likumiskie procenti 15,04 *euro* par periodu no 2016.gada 4.aprīļa līdz 2017.gada 20.janvārim.

[10] No lietas materiāliem secināms, ka ne līdz prasības celšanas dienai tiesā, ne līdz prasības izskatīšanai tiesā Atbildētājs parādu nav samaksājis.

Rezumējot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota, bet apmierināma daļēji.

[11] Tā kā prasība tiek apmierināta daļēji, tad atbilstoši CPL 41.panta pirmās daļas noteikumiem no Atbildētāja par labu Prasītājai piedzenami tiesas izdevumi – valsts nodevas daļa 73,33 *euro* (*lietas 8.-10.lapa*) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* (*lietas 11.lapa*). Par citiem izdevumiem pierādījumi iesniegti nav.

[12] Saskaņā ar CPL 195.pantu, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot to apmēru.

Ievērojot minēto, prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no parāda pamatsummas (313,32 *euro*) līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai), ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

[13] Atbilstoši CPL 204.^{1}pantam atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 189., 190.pantu tiesa

nosprieda

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu AS „LATEKO LĪZINGS", reģistrācijas numurs 40003366651, neatmaksāto aizdevuma summu 313,32 *euro*, maksu par saistību izpildes kontroli 90,20 *euro*, aizdevuma lietošanas procentus 69,47 *euro* (par laiku no 2015.gada 18.maija līdz 2016.gada 18.martam), likumiskos nokavējuma procentus 0,82 *euro* (par laiku no 2016.gada 18.marta līdz 3.aprīlim), likumiskos procentus 15,04 *euro* (par laiku no 2016.gada 4.aprīļa līdz 2017.gada 20.janvārim) un tiesas izdevumus 78,03 *euro* – kopā 566,88 *euro* (pieci simti sešdesmit sešus *euro*, 88 centus).

Prasītājas labā piedzenamo naudas summu samaksa veicama iemaksājot minēto summu AS „NORVIK BANKA" kontā Nr.LV98 LATB 0006 0100 0359 2.

Noteikt AS „LATEKO LĪZINGS" tiesības saņemt 6% gadā no nesamaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Noteikt, ka tiesas spriedums izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Par spriedumu var iesniegt apelācijas sūdzību 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas. Apelācijas sūdzība adresējama Zemgales apgabaltiesai un iesniedzama Jēkabpils rajona tiesā. Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pārsūdzības termiņu skaitīt no sprieduma pieejamības dienas – 2017.gada 23.maija.

Tiesnesis Ramiro Grandāns